

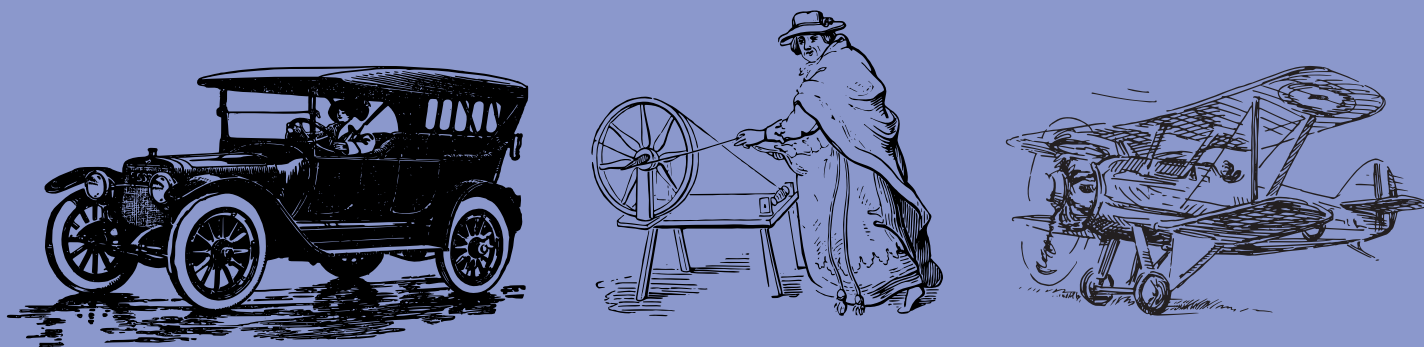


NÁRODNÍ MUZEUM



Pracovní list

1.



Historické muzeum

Honzík a Fany v muzeu

Na svatbě před 150 lety

Společně s Honzíkem a Fany jsme navštívili Národopisné muzeum. Zjistili jsme, jak asi v 19. století vypadala svatba na vesnici. Pokud jsi dával/a pozor, naše otázky pro tebe budou hračka.

1

Pozorně si přečti text o svatebním dni.



Svatební den začal ženichovým příjezdem do nevěstina domu. Tam oba snoubence čekal důležitý zvyk, požehnání rodičů. Rodiče nevěsty i ženicha udělali snoubencům křížek na čelo. Tím souhlasili s jejich svatbou a zároveň jim přáli štěstí v manželství.

Do kostela, kde se konal svatební obřad, se přišla podívat celá vesnice. Po obřadu následovala svatební hostina s hudbou a tancem. Svatební veselí mohlo trvat i několik dní. Záleželo na tom, jak byli novomanželé bohatí.

Nevěsta měla po celý svatební den na hlavě věneček nebo korunku. Navečer ji obestoupily vdané ženy, za zpěvu jí věneček z hlavy sňaly a nasadily jí čepec. Z dívky se tak stala žena. Od té doby už nesměla nosit volně rozpuštěné vlasy. Ty měl zakrývat čepec nebo šátek.

Další den následovalo loučení nevěsty s rodiči a nakládání věna do připraveného ozdobeného vozu, kterým si ženich nevěstu odvezl k sobě domů. Novomanželé nasedli na naložený vůz a za vyhrávání muziky odjeli směrem k ženichovu domu.

2

Urči, které svatební zvyky představují jednotlivé obrázky, a seřad' je tak, aby šly za sebou ve správné časové posloupnosti.





3

V textu jsou použita slova: požehnání, snoubenci, věno. Vysvětli je. Pomůže ti text a obrázky se svatebními zvyky.

požehnání:

.....

snoubenci:

.....

věno:

.....

4

Pojmenuj vyznačené předměty. Pokud si nevíš rady, přečti si nápovědu na další straně.





Zástěra

Ženich si ve svatební den oblékl kus ženského oděvu, zástěru. Tím projevoval lásku a úctu své nastávající ženě.

Úvodnice

Úvodnice nebo úvodní plachta je pruh látky (šál), který si nevěsta sama vyšila a do kterého se ve svatební den také oblékla. Podle tradice měla svou úvodnici dokončit ve svatební den. Jako vdaná žena ji pak nosila při zvláštních příležitostech po zbytek života.

Družice

Družice nebo družička byla nevěstina kamarádka, která ji provázela během celé svatby a pomáhala jí.

Družba

Družba byl dobrý přítel ženicha. Po dobu svatebního veselí měl celou řadu povinností. Jednou z nich bylo zajišťovat zábavu po dobu hostiny a pobízet hosty k jídlu.

Pryska

Svatební pryska bývala malovaná skleněná láhev, která se používala k podávání alkoholu za účelem uctění svatebních hostů.

Svatební koruna

Součástí svatebního kroje bývala svatební koruna nebo věneček. Ty se vyráběly zaplacením květin vyrobených z drátků, látky a korálků.

Svatební stromek

Nevěsta dostávala darem stromeček, na kterém byly přivěšeny různé ozdoby ve tvaru srdíček, holoubků, penízků a zavínutých miminek. Nevěstiným úkolem bylo stromečkem zatřást. Čekalo se, co ze stromečku spadne jako první. Největší potěšení bylo z miminka.



5

Byl/a jsi někdy na svatbě? Co dnes ve svatební den děláme jinak než naši předkové v 19. století?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Správná řešení

- 2
- | | |
|--------|-----------------------------|
| 1 - d) | požehnání rodičů snoubencům |
| 2 - b) | svatební hostina |
| 3 - a) | čepení nevěsty |
| 4 - c) | převážení věna |

3

požehnání

Požehnání rodičů byl souhlas rodičů se svatbou, ale také přání všeho dobrého do manželství. Rodiče žehnali klečícímu páru tak, že jim udělali na čelo křížek.

snoubenci

Za snoubence byl pár považován poté, co došlo k domluvě, že se bude konat svatba. Hlavní slovo měli v této věci rodiče. Museli dát ke sňatku souhlas.

věno

Jedná se o dar, který dostala nevěsta od svých rodičů. Zpravidla to bývaly polštáře, peřiny, nábytek nebo také peníze.



4

svatební
stromeksvatební
koruna

úvodnice



družice

družba

zástěra

pryska

5

Na tuto otázku je mnoho správných odpovědí. Tu je jedna z možných.

Na rozdíl od minulosti se dnes svatba a zvyky s ní spojené konají většinou pouze jeden den. Snoubenci se mohou brát nejen v kostele, jak tomu bylo dříve, ale také na radnici. I svatební oblečení se během let změnilo – nevěsta si dnes obvykle ve svatební den obléká bílé šaty a ženich oblek, po zástěře není ani památka. Mezi tradiční zvyky současných svateb patří například rozbíjení talíře, který má přinést novomanželům štěstí. Nevěsta také obvykle hází kytici mezi svobodné dívky. Říká se, že ta, která ji chytí, se bude brzy vdávat.

